

Kestävä kehitys

Kestävä kehitys tarkoittaa kehitystä, joka turvaa nykyisille ja tuleville sukupolville hyvät elämisen mahdollisuudet

Biologisen monimuotoisuuden, luonnonvarojen riittävyyden ja ekosysteemien toimivuuden säilymistä luonnon kantokykyyn pitkällä tähtäimellä

Kestävä kehitys ei kuitenkaan viittaa ainoastaan ympäristön kestäväan kehitykseen, vaan se huomioi myös ihmiset, taloudelliset näkökohdat ja ihmisoikeudet.

- Sosiaalisen kestäväan kehityksen pyrkimyksenä on poistaa ihmisten välistä eriarvoisuutta ja varmistaa jokaiselle riittävä toimeentulo, asianmukainen terveydenhuolto, mahdollisuus koulutukseen sekä turvata perusoikeuksien toteutuminen.
- Taloudellinen kestävä kehitys puolestaan on tasapainoista talouskasvua ilman velkaantumista ja pääomavarantojen ylikuluttamista, sekä toimintaa, joka huomioi ympäristön kantokyvyn ja tulevat sukupolvet.

Lähde: Yk-liitto

Mitä on kestävä kehitys ja vastuullinen liiketoiminta matkailussa

[Suomalaisille asiakkaille](#) • [Palvelut](#) • [Matkailun edistäminen](#) • [Vastuullisuus](#) • Kestävän matkailun periaatteet

MATKAILUTOIMIJOIDEN YHTEINEN KANNANOTTO

Visit Finland on päivittänyt kevään 2019 aikana kansalliset kestävän matkailun periaatteet yhdessä eri sidosryhmien kanssa. Päivityksessä on huomioitu myös kansainvälisessä keskustelussa esille nousseet linjaukset

1. Teemme reilua yhteistyötä
2. Huolehdimme luonnosta
3. Kunnioitamme kulttuuriperintöä
4. Edistämme hyvinvointia, ihmisoikeuksia ja tasa-arvoa
5. Suosimme paikallista
6. Panostamme turvallisuuteen ja laatuun
7. Huomioimme ilmastovaikutukset
8. Viestimme avoimesti
9. Kehitämme jatkuvasti yritystoimintaamme
10. Sitoudumme kestävän matkailun periaatteisiin

Viestintä

Johtaminen

Eettinen toiminta

Ekologinen eli ympäristö- vastuullisuus

- Energian ja veden käyttö
- Jätteen vähentäminen, lajittelu, kierrätys
- Hankinnat
- Vaikutukset luontoympäristöön ja ilmastoon, hiilijalanjälki
- Ruokahävikki
- Luomu, lähiruoka
- Osallistaminen

Taloudellinen vastuullisuus

- Toiminnan pitkäjänteisyys ja seuranta
- Toiminnan läpinäkyvyys
- Paikallisten palvelujen ja tuotteiden ostaminen
- Työllistäminen
- Kestävät investoinnit

Sosiokulttuurinen vastuullisuus

- Paikallisen elinvoimaisuuden lisääminen
- Kulttuurin säilyttäminen
- Paikallisten osallistaminen ja kuuleminen
- Lähituotteet ja palvelut
- Esteettömyys
- Tasa-arvo
- Viestintä

Näin käsittelemme eri osa-alueet:

Perustietoa: Mistä on kyse? Mitä asioita tähän osa-alueeseen kuuluu

Trendejä ja tutkimustuloksia

Käytännön esimerkkejä & vinkkejä

Asiakkaiden näkökulmia

Mitä tarkoittaa teillä matkailukohteena ja yksittäisissä yrityksissä?

Ympäristövastuullisuus

Ympäristönäkökohdat

Ympäristönäkökohdat määrittelevät yrityksen ympäristötyön ja ekologisen kestävyys lähtökohdat. Käytännössä ympäristönäkökohdat ovat niitä asioita, joihin yritysten tulisi vaikuttaa ympäristötyössään

Yleisimmät ympäristönäkökohdat palveluliiketoiminnassa:

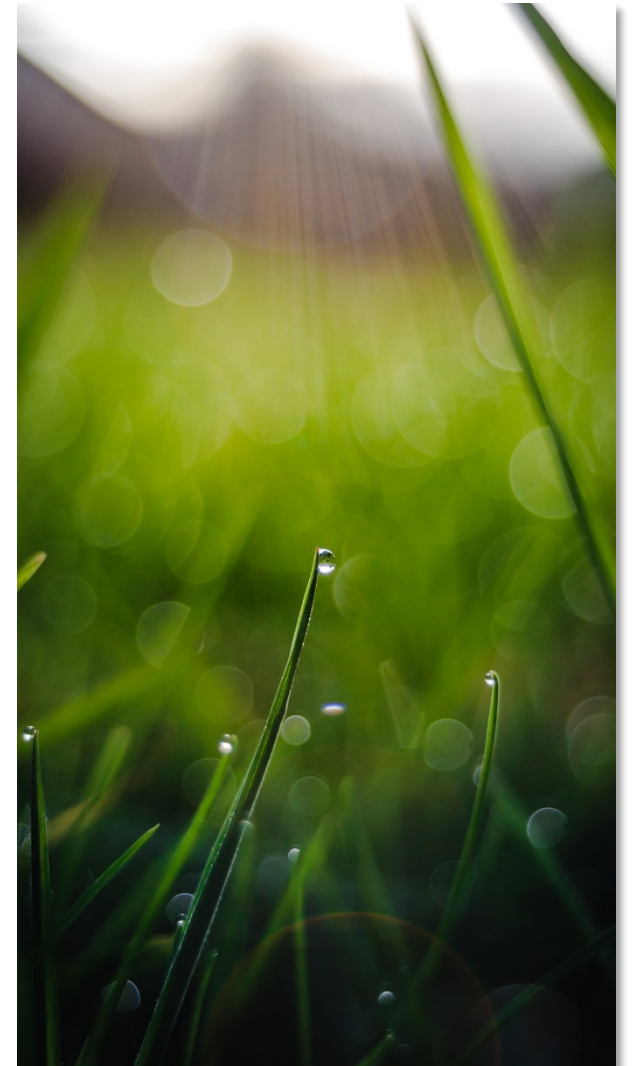
- Energia
- Vesi
- Jätteet ja jätevedet
- Ruoka
- Kemikaalit
- Hankinnat
- Liikenne ja liikkuminen
- Melu, valo

Ympäristön kantokyky

- Tarkoittaa luonnolle aiheuttamamme rasituksen ylärajaa
- Rasitus aiheutuu ihmisen toiminnasta luonnolle: kulutus, tuotanto, jätteet ym.
- Rajan ylittyessä seurauksen ympäristötuhoja, jotka heijastuvat paitsi luonnon myös ihmisten hyvinvointiin, elinkeinoihin, liikkumiseen tms.

www.Sitra.fi/tulevaisuussanasto/maapallon-ekologinen-kantokyky

Ympäristövaikutusten muodostuminen

Matkailualue koostuu ydin- ja tukitoiminnoista, joiden ympäristönäkökohdat aiheuttavat ympäristövaikutuksia, mm.

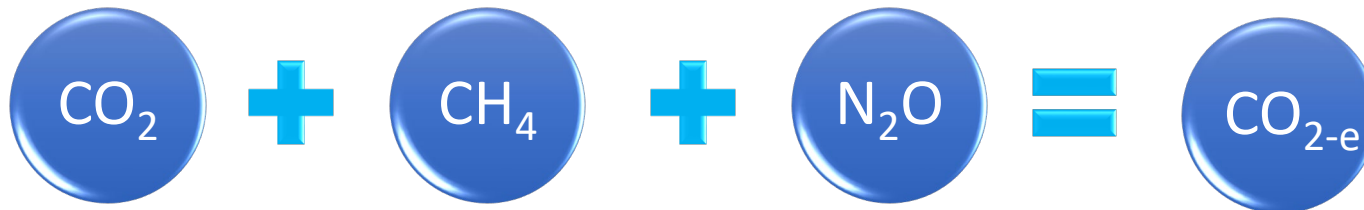
- **Ohjelmapalvelut ja aktiviteetit** : hankinnat, polttoaineet, jätteet, vaikutus luontoympäristöön
- **Hotelli- ja mökkimajoitus** : lämmitysenergia, sähkönkulutus, vesi, jätteet, kemikaalit, hankinnat jne.
- **Majoituksen välittämispalvelut ja markkinointi** : Toimiston lämpö- ja sähköenergia, hankinnat, jätteet
- **Leirintätoiminta** : sähkö, kaasu, vesi, kemikaalit, kiinteistöjen lämpö- ja sähköenergia
- **Ravintola** : Hankinnat, lämpö- ja sähkö, kemikaalit, hankinnat, jätteet
- **Hissiyhtiö** : lumettaminen, kiinteistöjen ja hissien käyttösähkö, vaikutus luontoympäristöön
- **Liikenne ja logistiikkapalvelut** : päästöt, polttoaineet, jätteet

Hiilijalanjälki

- Kertoo kuinka paljon jonkin tuotteen, toiminnan tai palvelun tuottaminen aiheuttaa kasvihuonekaasupäästöjä
- Merkittävimmät kasvihuonekaasut ovat
 - Hiilidioksidi (CO_2)
 - Metaani (CH_4)
 - Typpioksiduuli (N_2O)
- GHG eli Green House Gas protocol

- Ilmoitetaan hiilidioksidiekvivalentteina ($\text{CO}_2\text{-e}$)
 - $\text{CO}_2\text{-e}$ on kasvihuonekaasupäästöjen yhteenlaskettu määrä
 - Päästöt voidaan muuttaa $\text{CO}_2\text{-e}$:ksi kertomalla jokaisen kasvihuonekaasun päästömäärä sen GWP-kertoimella (*Global warming potential*)

Majoitus- ja ravitsemustoiminnan hiilijalanjälki

1. Omassa hallinnassa olevat polttoainetta käyttävät laitteet ja asennukset

- Omat kiinteistöt eli esim. energiantuotantolaitteet
- Kaasuliedet/-uunit /muut pienkoneet
- Ajoneuvot

2. Ulkopuolelta ostettu energia

- Sähköenergia
- Lämmitysenergia
- Jäähdytysenergia

3. Muut epäsuorat päästölähteet (yleisimmät)

- Hankinnat (raaka-aineet, elintarvikkeet, polttoaineet, ulkoistetut palvelut...)
- Jätteet (jätteen käsittely ja loppusijoitus)
- Kuljetukset (hankinnat, jätteet, omat tuotteet...)
- Vesi (esim. jäteveden käsittely)

Visit Finland

Hiilikompensointi

- Kumotaan aiheutettu ilmastohaitta vähentämällä tai sitomalla omia päästöjä vastaava määrä jossain muualla
- Käytännössä ostetaan päästövähennysyksiköjä luotetun tahon kautta
- Tällä tavoin tuetun hankkeen tulee olla todennettavissa, mitattavissa, pysyvää ja sellaista, joka ei olisi tapahtunut ilman kompensatiota
- Keinoina mm. metsittäminen tai uusiutuvan energian hankkeet

Ensin päästöjen vähentäminen kaikin keinoin – vasta sitten kompensointi

Hiilineutraalius

- Tuote, yritys, kunta tai valtio, joka tuottaa vain sen verran hiilidioksidipäästöjä kuin se pystyy sitomaan. Hiilineutraalin tuotteen hiilijalanjälki koko elinkaaren ajalta on nolla

Lähde: Sitra

Hiilikädenjälki

- Valintojen ja esimerkiksi palvelukehityksen positiivinen vaikutus
- Tuotteen, prosessin tai palvelun ilmastohyödyt eli päästövähennyspotentiaali käyttäjälle.
- Sitä voi luoda yritys, alue, valtio, yhdistys tai yksittäinen ihminen.
- Kun yritys tuottaa hiilikädenjälkeä asiakkaalleen, asiakas pystyy alentamaan omaa hiilijalanjälkeään.
- Hiilikädenjälki - myönteisiä päästövaikutuksia tulevaisuudessa
- Hiilijalanjälki - kielteiset päästövaikutukset nyt

Hiilinielut

- Hiilinielu on mikä tahansa prosessi, toiminta tai mekanismi, joka poistaa kasvihuonekaasua, kasvihuonekaasun esiastetta tai aerosolia ilmakehästä.
- Hiilinieluja mitataan sillä määrällä hiilidioksidia, jonka ne poistavat ilmakehästä.
- Tärkeimmät hiilinielut ovat meret ja metsät

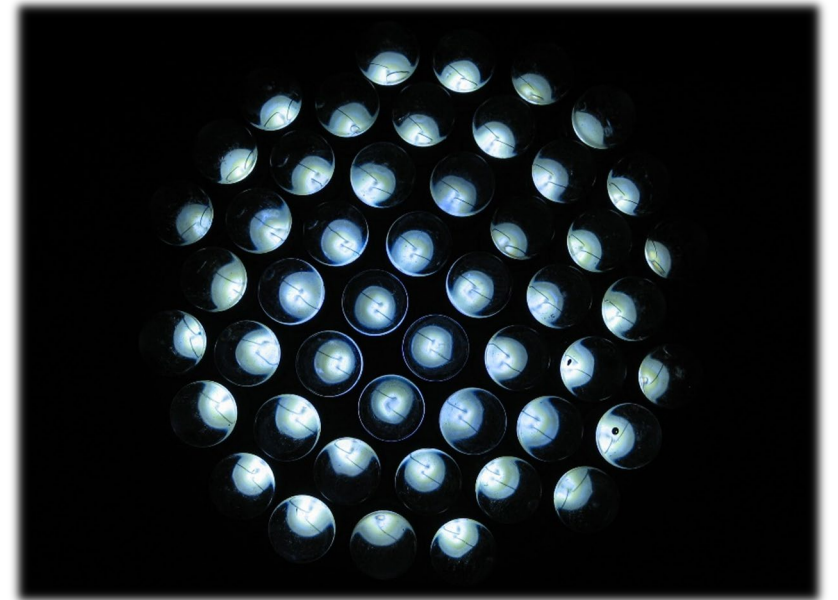
- <https://www.youtube.com/watch?v=9OiOGa6Qkqo>

Termeistä arkeen

Energiatehokkuuden vaikutuksia

- 200 huoneen hotelli Suomessa
- Kaikki käytävävalot vaihdettiin loisteputkista led-putkiin
- **Säästö: 960 e/kk -> n. 60e/huone/v**

Energiatehokkuuden vaikutuksia

- Energiansäästö 50000 kWh vuodessa poistamalla minibaarit

Vinkkejä energiatehokkuuteen:

Tieto ohjaa toimintaa & tärkeät valinnat

- Seurataanko yrityksen energiankulutusta säännöllisesti ja puututaanko poikkeamiin?
- Onko henkilöstölle laadittu yleisiä energiansäästöohjeita? (Esim. lämmitykseen, tuuletukseen, ilmanvaihtoon, valaistukseen tai toimistolaitteisiin liittyen)
- Käytetäänkö yrityksessä vihreää sähköä?
- Onko yrityksen energiaa kuluttavat laitteet ja toiminnot kartoitettu?

Toiminta arjessa

- Onko koneet ja laitteet säädetty niin, että niiden sähkön kulutus on mahdollisimman alhainen?
- Vältetäänkö koneiden ja laitteiden tyhjäkäyttöä sammuttamalla ne käytön jälkeen?
- Ovatko sisälämpötilat asianmukaisia ja säädetäänkö niitä tarvittaessa?
- Ovatko ovien ja ikkunoiden tiivistet kunnossa?

Valaistus oikeille säädöille

- Onko kartoitettu luonnonvalon hyödyntämismahdollisuudet?
- Onko tiloissa hyvä yleisvalaistus ja tarvittavat kohdevalot? Käytetäänkö ledejä tai energiansäästölamppuja
- Onko selvitetty valaistuksen säätämisen mahdollisuus niin, että tarvittaessa vain osa tiloista voidaan valaista?
- Onko selvitetty valaistuksen automaattiohjauksen mahdollisuus (sammuminen automaattisesti, liiketunnistimet tms.)?

Laitteistot kuntoon!

- Onko ilmastoinnissa lämmön talteenottoa?
- Ovatko ilmastoinnin säädöt/ajoitus kunnossa?
- Huolletaanko ilmanvaihtojärjestelmää säännöllisesti?
- Onko prosessin tuottama hukkalämpö hyödynnetty?

Kuva: Original Sokos Hotel Ilves

Lähde: Valonia

A close-up, low-angle shot of a silver showerhead spraying water. The water is captured in mid-air, creating a dense curtain of droplets that fall towards the bottom of the frame. The background is a vibrant blue sky filled with soft, white, fluffy clouds. The lighting is bright, suggesting a sunny day.

Ympäristönäkökohta: vesi

Vesitehokkuutta

12
l/min

9
l/min

5
l/min

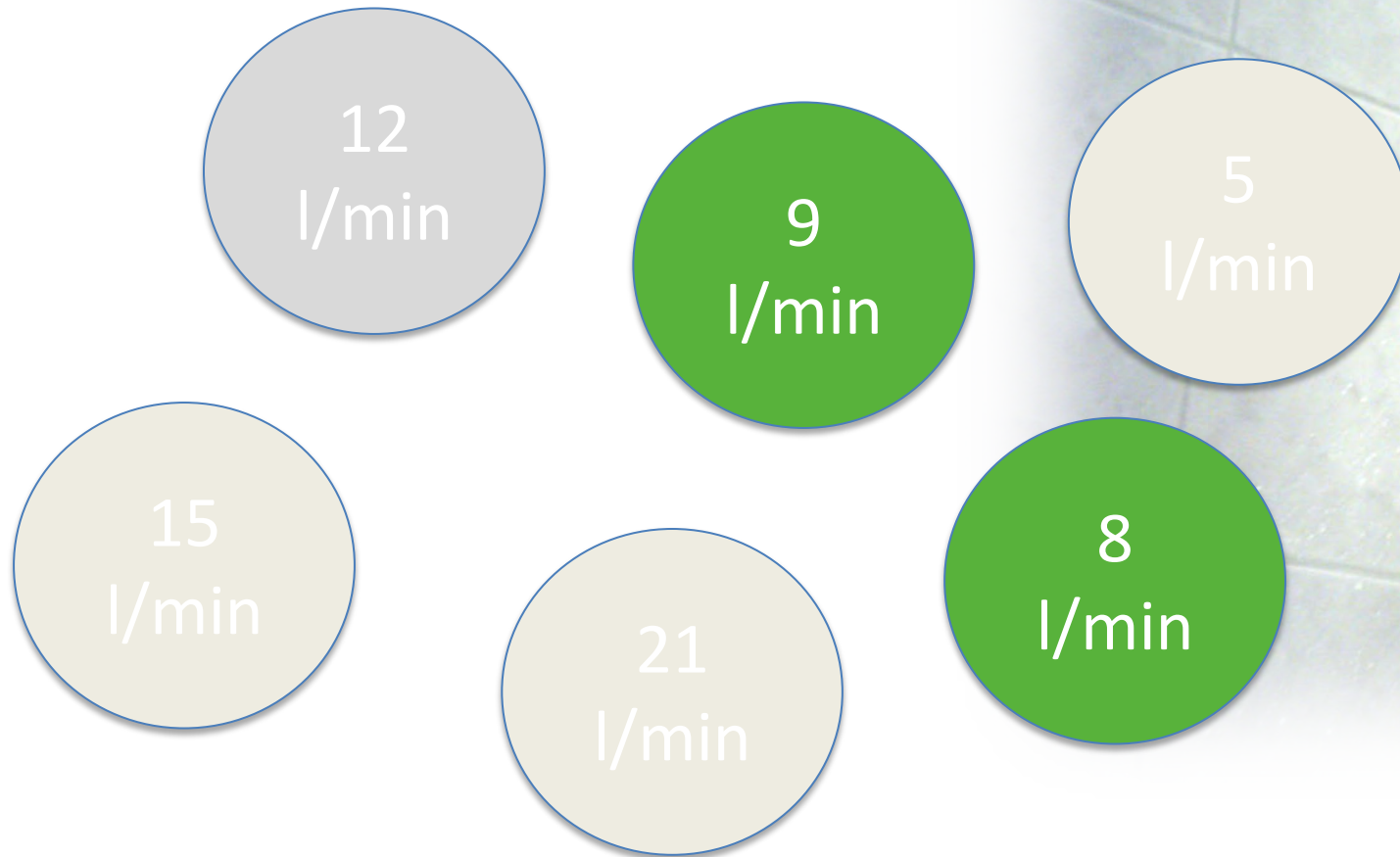
15
l/min

21
l/min

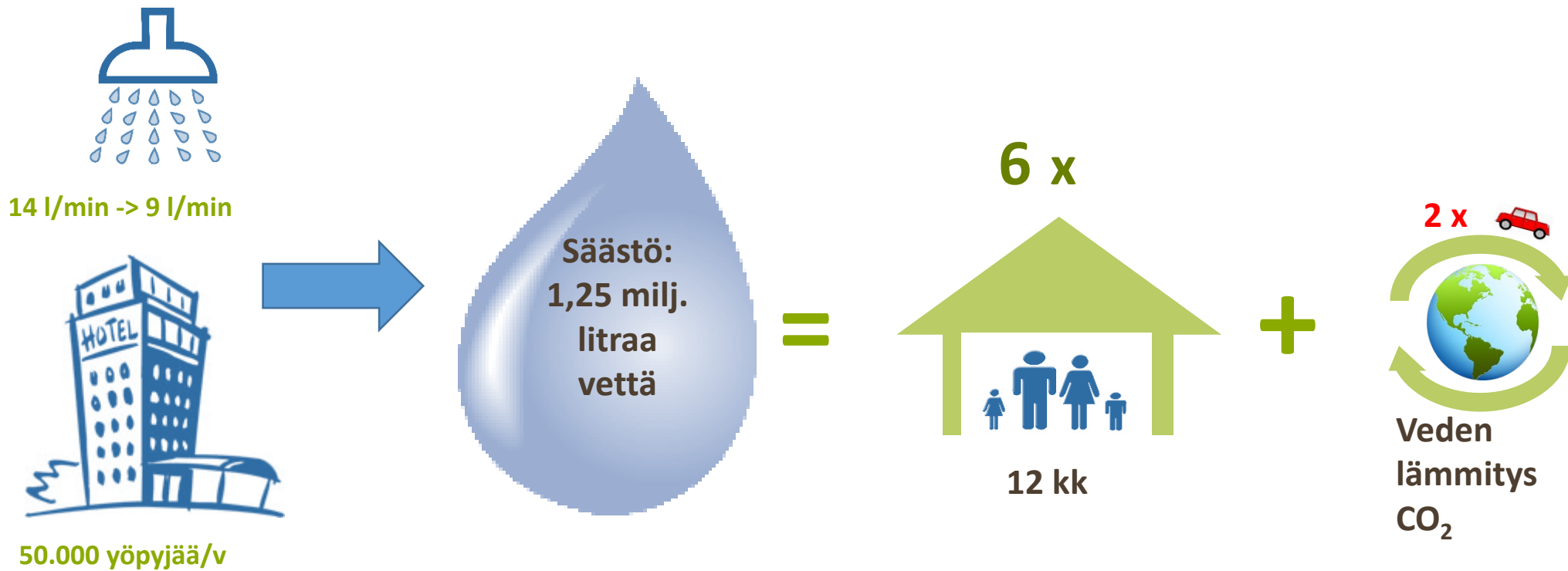
8
l/min

Vesitehokkuutta

Esimerkki vedensäästöstä

Kun vedenvirtaamaa suihkusta pienennetään 5 l/min, hotelli voi säästää jopa 1,25milj. litraa vettä. Laskentatapa: keskim. 5 min. suihku, 50.000 yöpyjää vuodessa.

Vertailukohtana yhden 4-henkisen perheen keskimääräinen vedenkulutus vuodessa (200.000 litraa).

Tarvittava energiamäärä 1 vesilitran lämmittämiseen 10 °C lämpötilasta (kylmä vesijohtovesi) 38 asteiseksi (lämpimän veden lämpötila): 0,03248 kWh/vesilitra. 1 kWh sähköä = 0,60 kg CO₂ (laskentamalli: Hans Grohe)

Kuva:

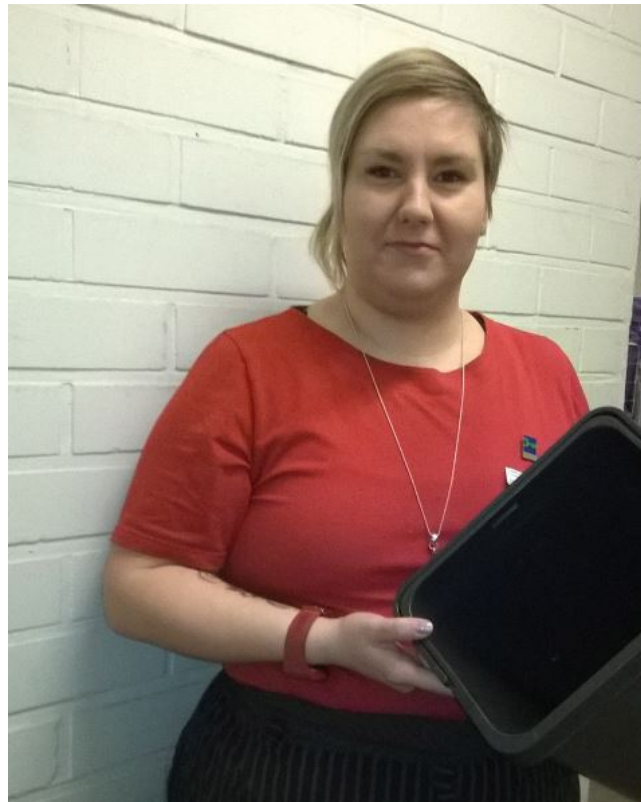
ouluneden • [Seuraa](#)
Sokos Hotel Eden, Oulu

Matkailijat entistäkin ympäristötietoisempia

- 80% hyväksyy vettäsäästävät suihkupäät
- 75% hyväksyy pidemmät liinavaatteiden vaihtovälit
- 64% hyväksyy korkeamman hinnan lähiruoalle

Esimerkkejä vedensäästöstä – ja viestinnästä

38 tykkäystä 7 vk

vaakunamikkeli Joulukuussa 2016 säästimme 10l eli ämpärillisen verran vettä / majoittunut asiakas verrattuna vuoden 2015 joulukuuhun. Ja joulukuussahan meillä majoittui tuhansia asiakkaita! Kokonaismäärä vastaa keskikokoisen omakotitalon koko vuoden vedenkulutusta. Green Key -työmme vihreämmän tulevaisuuden puolesta jatkuu edelleen! ☺ #vaakunamikkeli #greenkey #greenkeyfinland #vihreämpitulevaisuus #ympäristötyö #säästämmevettä #sokoshotels @sokoshotels @greenkeyfinland

kaarlekokkola 🍷 Hienoa!! 🌿
trattoriaaukiojkl Wau, ihan mahtavaa! 🍷
vaakuna.seinajoki Hyvä hyvä! ☺

❤️ Lisää kommentti... ○○○

Harmaavesi ja vedensäästö

Harmaavesi ja vedensäästö

Good Hotel, San Fransisco

Ympäristönäkökohta: Jäte

- Jätteistä syntyviä ympäristövaikutuksia on mahdollista vähentää **ehkäisemällä syntyvän jätteen määrää**
 - Hankinnat, kiertotalous, tehokas lajittelu materiaalin kierrättämiseksi
- Jos jätteen synnyn ehkäisy ei ole mahdollista, on huolehdittava toimivan jätehuollon ja -lajittelun järjestämisestä: **yritys vastaa itse**
- Jätteet jaetaan:
 - **Hyötyjätteiksi** eli jätteet jotka käytetään uudestaan joko sellaisenaan tai jonkin tuotantoprosessin raaka-aineena
 - **Ongelmajätteiksi** eli jätteet, jotka vaativat erikoiskäsittelyä. Esim. pienloistelamput
 - **Sekajätteiksi** eli jätteet, joita ei voida hyödyntää materiaaleina -> poltto

Ympäristönäkökohta: Jäte

Jätelajittelu – mikä on riittävää?

- Metall
- Biojäte
- Energiajäte
- Paperi
- Pahvi
- Lasi
- **Muovi**

Kuva: Antti Saukkonen

Kuva: Antti Saukkonen

Ympäristönäkökohta: Kemikaalit

- Suomessa on tällä hetkellä käytössä yli 30 000 erilaista kemikaalia.
- Osa käytössä olevista kemikaaleista kulkeutuu ilmaan, veteen ja maaperään, joissa ne aiheuttavat haitallisia vaikutuksia, kuten kemikalisoitumista ja vesistöjen rehevöitymistä
- Ympäristömerkit tarjoavat tavan tunnistaa ympäristölle vähemmän haitallisia kemikaaleja
 - Huonesiivous
 - Keittiö
 - Yleiset tilat
 - Päivittäin käytössä olevat

Kuva: Kiilto Oy

Ympäristönäkökohta: Hankinnat ja kiertotalous

- Yritysten ympäristövaikutuksista osa syntyy epäsuorasti erilaisten hankintojen kautta.
- Tuotteiden **elinkaaren aikaiset ympäristövaikutukset** syntyvät esimerkiksi
 - raaka-aineen hankinnan, tuotteen valmistuksen, käytön, hävittämisen ja/tai
 - kierrätyksen aikana.
- Ekologisin kriteerein tehdyt hankinnat ovat keskeinen tapa vähentää aiheutettuja kasvihuonekaasupäästöjä (hiilijalanjälkeä)
- Helpoin tapa tunnistaa ympäristömyönteisiä tuotteita, palveluja tai yrityksiä ovat erilaiset ympäristömerkit, ympäristöjärjestelmät ja -sertifikaatit.

Ympäristönäkökohta: Liikenne ja liikkuminen

- Liikenteen ja matkustamisen ympäristövaikutusten määrään vaikuttavat mm. etäisyydet, kulkutapa, kulkuneuvon täyttöaste ja käytetty polttoaine.
- Suomessa
 - noin 16 % käytettävästä energiasta kuluu liikenteessä
 - hiilidioksidipäästöistä noin viidennes syntyy liikenteessä
- Matkailussa merkittävä osa sen aiheuttamista ympäristövaikutuksista aiheutuu liikkumisesta, kun saavutaan kohteeseen, liikutaan paikallisesti ja lähdetään pois kohteesta
- Lähimatkailu aiheuttaa huomattavasti vähemmän kasvihuonekaasuja kuin kaukomatkailu, erityisesti jos päästään liikkumaan esim. raiteilla
- Liikenteen päästöt haittaavat ihmisen terveyttä, aiheuttavat happamoitumista ja melua sekä lisäävät kasvihuonekaasujen määrää ilmastossa

Ympäristövastuullisuus - yhteenveto

- Jätteiden lajittelu, kierrätys ja jätemäärän todennettava vähentäminen.
- Energian kulutuksen vähentäminen.
- Fossiilisten polttoaineiden käytön vähentäminen.
- Vedenkulutuksen todennettava vähentäminen.
- Palveluiden tuottaminen ympäristöystävällisesti, jättämättä jälkiä ympäristöön ja kuluttamatta luontoa.
- Vaikuttaminen luonnon monimuotoisuuden säilymiseen.
- Ympäristöjärjestelmän käyttöönotto yrityksissä.
- Henkilökunnan kouluttaminen ympäristötietoiseksi.
- Ruokahävikin vähentäminen ja hyödyntäminen.
- Luomu- ja kasvisruoan käytön lisääminen.
- Ympäristöystävällisten puhdistusaineiden käyttö.
- Kiertotalouden käytäntöjen omaksuminen.
- Ilmastomuutoksen hillintä / hiilijalanjälkilaskurin käyttö.
- Viestintä ja asiakkaan näkökulma. Yritys viestii asiakkaille vihreistä valinnoista ja pyrkii näin saamaan heidät toimimaan vastuullisemmin.

KESTÄVÄN KEHITYKSEN KRITEERIT

Vuonna 2018 Visit Finland täsmensi kestävän matkailun kriteerit, jotka toimivat yrityksen apuna kestävien toimintatapojen omaksumisessa. Seuraava kestävyys ulottuvuuksiin jaoteltu luettelo auttaa sisäistämään, kuinka kestäviä toimintatapoja voi huomioida matkailuyrityksen arjessa.

Ekologinen kestävyys

- Jätteiden lajittelu, kierrätys ja jätemäärän todennettava vähentäminen.
- Energian kulutuksen vähentäminen.
- Fossiilisten polttoaineiden käytön vähentäminen.
- Vedenkulutuksen todennettava vähentäminen.
- Palveluiden tuottaminen ympäristöystävällisesti, jättämättä jälkiä ympäristöön ja kuluttamatta luontoa.
- Vaikuttaminen luonnon monimuotoisuuden säilymiseen.
- Ympäristöjärjestelmän käyttöönotto yrityksissä.
- Henkilökunnan kouluttaminen ympäristötietoiseksi.
- Ruokahävikin vähentäminen ja hyödyntäminen.
- Luomu- ja kasvisruoan käytön lisääminen.
- Ympäristöystävällisten puhdistusaineiden käyttö.
- Kiertotalouden käytäntöjen omaksuminen.
- Ilmastomuutoksen hillintä / hiilijalanjälkilaskurin käyttö.
- Viestintä ja asiakkaan näkökulma. Yritys viestii asiakkaille vihreistä valinnoista ja pyrkii näin saamaan heidät toimimaan vastuullisemmin.

A person with long hair, wearing a dark hoodie and pants, is sitting on a large rock, looking out over a vast, hazy mountain range at sunset. The sun is low on the horizon, creating a warm, golden glow. The text "Mitä mieltä asiakkaat ovat?" is overlaid on the left side of the image.

**Mitä mieltä
asiakkaat
ovat?**

Vastuullisen majoituskohteen valinta korostuu

- Vastuullinen matkailu tarkoittaa eri asioita eri ihmisille
- Lähes puolet matkailijoista **(46%)** yhdistää vastuullisuuden nimenomaan **ympäristöystävälliseen majoitukseen**
- **TOP3 syytä valintoihin:**
 - Ympäristökuormituksen vähentäminen 40%
 - Paikallinen kokemus 34%
 - Hyvä omatunto valinnasta 33 %

Booking.com <https://globalnews.booking.com/where-sustainable-travel-is-headed-in-2018/>

Booking.com

Countries Home Our Story

Amsterdam, 17 April 2018

Where Sustainable Travel is Headed in 2018

Research conducted by Booking.com reveals that awareness of eco-friendly accommodation options is growing, with global travelers seeking to book more of these greener stays than ever, while showing a willingness to absorb extra costs to ensure they are traveling more sustainably

Amsterdam, Netherlands – 17 April 2018 – To celebrate Earth Day on 22 April, Booking.com, the global leader in connecting travelers with the widest choice of incredible places to stay, has released the findings from its most recent global Sustainable Travel Report.*

The report indicates that the green travel trend continues to gain momentum with a large majority of global travelers (87%) stating that they want to travel sustainably, and nearly four in 10 (39%) confirming that they often or always manage to do so. However, 48% indicate they never, rarely or only sometimes manage to travel sustainably, suggesting that while promising strides are being made for a greener future, there is still plenty of room to turn intentions into action.

TOP 5 – Mitä odotetaan?

Matkailijoille ympäristöystävällisyys [\[vastuullisuus\]](#) majoituksessa on:

- Aurinkoenergian käyttö 67%
- Kestävä veden käyttö 43%
- Matalat suihkujen virtaamat ja vettä säästävät wc:t 36%
- Luomu ravintoloissa ja ruokavalinnoissa 31%
- Kierrätysroskakorit huoneessa 29%

Viestintä

Johtaminen

Eettinen toiminta

Ekologinen vastuullisuus

- Energian ja veden käyttö
- Jätteen vähentäminen, lajittelu, kierrätys
- Hankinnat
- Vaikutukset luontoympäristöön ja ilmastoon, hiilijalanjälki
- Ruokahävikki
- Luomu, lähiruoka
- Osallistaminen

Taloudellinen vastuullisuus

- Toiminnan pitkäjänteisyys ja seuranta
- Toiminnan läpinäkyvyys
- Paikallisten palvelujen ja tuotteiden ostaminen
- Työllistäminen
- Kestävät investoinnit

Sosiokulttuurinen vastuullisuus

- Paikallisen elinvoimaisuuden lisääminen
- Kulttuurin säilyttäminen
- Paikallisten osallistaminen ja kuuleminen
- Lähituotteet ja palvelut
- Esteettömyys
- Tasa-arvo
- Viestintä

A top-down view of a white ceramic coffee cup filled with dark coffee, topped with a dusting of brown powder. The cup sits on a matching white saucer. To the left of the cup is a small, spiral-bound notebook with lined pages. A teal-colored pen lies diagonally across the notebook. The entire scene is set on a dark, textured wooden surface. The text 'Tauko 10 min' is written in red cursive on the notebook page.

*Tauko
10 min*

Taloudellinen vastuullisuus

Taloudellinen vastuullisuus

- Toiminnan pitkäjänteisyys ja seuranta
- Toiminnan läpinäkyvyys
- Paikallisten palvelujen ja tuotteiden ostaminen
- Työllistäminen
- Kestävät investoinnit

Vastuullinen matkailuyritys toimii pitkäjänteisesti ja läpinäkyvästi

- Maksaa asiaankuuluvat verot ja noudattaa velvoitteita
- Maksaa palkat ajoissa, maksaa laskut ajoissa
- Hinnoittelee palvelunsa ja tuotteensa kestävästi kaikki kulut huomioiden
- Tekee asianmukaiset alihankintasopimukset
- Edellyttää myös alihankkijoilta vastuullista liiketoimintaa
- Investoi pitkällä tähtäimellä
- Käyttää hankinnoissa ja investoinneissajohdonmukaisesti vastuullisuuden mukaisia kriteerejä,
 - esim. elinkaarianalyysit
- Antaa kattavat tiedot yrityksestä (esim. kotisivulla)

Tilaajavastuu

Hankintakilpailutuksissa edellytämme myös alihankkijoitamme, että he noudattavat yrityksemme mukaista vastuullisen toiminnan vaatimuksia. Olemme mm. Valtionhallinnon kokous- ja majoituspalveluiden puitesopimustoimittaja. Näiden sopimusten kilpailutusten yhtenä kriteerinä on, että yrityksellä on ympäristöohjelma ja että yritys on muutoinkin vastuullinen toimija ja hoitanut lakisääteiset velvoitteensa. Samat ohjeet koskevat myös alihankkijoitamme.

Tilaajavastuulain edellyttämät velvollisuudet olemme yrityksessämme ratkaisseet liittymällä Luotettava Kumppani-palveluun. Täältä voidaan helposti tarkistaa, että yritys on hoitanut erilaiset talous-, vero-, sotu- ja muut lakisääteiset viranomaismaksut.

Kilpailutukset

Omissa kilpailutuksissamme olemme noudattaneet periaatetta, että mikäli palvelun tarjoajissa on kaksi samanarvoista tarjousta, valitsemme vastuullisemman toimijan. Yritykseemme on tilattu myös "vastuullisuus uutiset" – niminen sähköinen uutiskirje.

<https://www.hotelhaaga.fi/hotelli/green-key/>

PROGRESS MADE WITH NORTH AMERICAN VENDORS

93%

OF MARRIOTT'S CONTRACTED
SUPPLIERS* HAVE A
SUSTAINABILITY POLICY

2015 FURNITURE, FIXTURES AND EQUIPMENT SPENDING**
WITH SUPPLIERS COMMITTED TO

SUSTAINABILITY

78%

35%

CHEMICAL
REDUCTION

69%

REDUCING, REUSING AND
RECYCLING PACKAGING

33%

CONSERVATION

*Based on Avendra's North American contracts.

**Includes managed and franchised properties.

Ruokailu

Arkena meillä mennään yleensä lounaalla kevyesti keitolla. Tuhdin päivällisen jälkeen on mukava vaikkapa köllähtää tuokioksi pitkäkseen. Ruoka valmistetaan paikan päällä. Raaka-aineet ovat suurimmaksi osaksi kotimaisia, luomua, villiä ja/tai lähellä tuotettua. Kalat tulevat Päijänteestä ja lihat lähituottajilta. Sienet ja luonnonmarjat saadaan Nukulan metsistä, muut marjat omasta puutarhasta, josta saamme myös yrttimme. Jauhot ja muu leivontaan tarvittava hankitaan lähimyylystä. Tarjoiluissamme huomioimme erityisruokavaliot.

Hinta

- Kevyt lounas 16 € / hlö
- Tukeva lounas 28 € / hlö
- Päivällinen 25 € / hlö
- Kahvit laavulla 10 € / hlö

Tietoa ruoasta

Taloudellinen vastuullisuus

- **Taloudellinen vastuullisuus**

- Matkailusta muodostuvan tulon jääminen alueelle paikallisten yhteisöjen ja yksilöiden hyväksi.
- Paikallisten työllistäminen.
- Matkailuteollisuuden integroituminen paikallisyhteisöön, jotta hyöty jakautuu alueelle.
- Kestävien investointien toteuttaminen (hiilijalanjälki ym.) ja yritystoiminnan pitkäjänteisyys.
- Yritystoiminnan läpinäkyvyys

KESTÄVÄN KEHITYKSEN KRITEERIT

Vuonna 2018 Visit Finland täsmensi kestävän matkailun kriteerit, jotka toimivat yrityksen apuna kestävien toimintatapojen omaksumisessa. Seuraava kestävyiden ulottuvuuksiin jaoteltu luettelo auttaa sisäistämään, kuinka kestäviä toimintatapoja voi huomioida matkailuyrityksen arjessa.

Taloudellinen kestävyys

- Matkailusta muodostuvan tulon jääminen alueelle paikallisten yhteisöjen ja yksilöiden hyväksi.
- Paikallisten työllistäminen.
- Matkailuteollisuuden integroituminen paikallisyhteisöön, jotta hyöty jakautuu alueelle.
- Kestävien investointien toteuttaminen (hiilijalanjälki ym.) ja yritystoiminnan pitkäjänteisyys.
- Yritystoiminnan läpinäkyvyys.

Sosiokulttuurinen vastuullisuus

Sosiokulttuurinen vastuullisuus

- Paikallisen elinvoimaisuuden lisääminen
- Kulttuurin säilyttäminen
- Paikallisten osallistaminen ja kuuleminen
- Lähituotteet ja palvelut
- Esteettömyys
- Tasa-arvo
- Viestintä

Sosiokulttuurinen vastuullisuus

- Sosiokulttuurisesti vastuullista matkailu on silloin, kun mahdollisimman suuri osa matkailutulosta jää sille alueelle, missä matkailija palveluita kuluttaa
- Matkailu tuottaa työllistymisen kautta hyvinvointia alueelle
- Matkailuala työllistää myös vaikeammin työllistettäviä kuten nuoria ja maahanmuuttajia.

”Sosiaalisella vastuullisuudella tarkoitetaan kaikkia niitä vaikutuksia, joita yrityksen toiminnalla on eri ihmisryhmille ja yhteisöille.

Tällaisia sidosryhmiä ovat muun muassa oma henkilöstö, asiakkaat, paikalliset asukkaat, alihankkijat ja kansalaisjärjestöt. Motivoitunut ja jatkuvasti kehittyvä henkilöstö on menestyvän yrityksen voimavara.”

Lähde: EK

Sosiokulttuurinen vastuullisuus

Sosiaalinen vastuullisuus

Syrjimättömyys

Yhdenvertaisuus

Hyvä johtaminen

Työhyvinvointi

Työturvallisuus

Ihmisoikeudet

Esteettömyys

Paikallinen yhteistyö

Paikallisten työllistäminen

Kulttuurinen vastuullisuus

Paikallinen kulttuuriperintö, sen suojelu ja esittely

Paikallisväestön huomioiminen ja hyvinvointi

Paikallinen infrastuktuuri ja palveluverkosto

Paikallinen osallistava yhteistyö

Viestintä esim. Paikallisuuden ja suomalaisuuden näkyminen markkinoinnissa (totuudenmukaisesti)

Paikallisten tuotteiden kuten matkamauistojen sekä paikallisten palveluiden suosiminen.

<http://www.saloon.fi/shoppailesisusta/lahiruoka/default.aspx>

Paikallisuuden kunnioittaminen

Vinkkejä:

Käytetäänkö paikallisia / suomalaisia tuotteita:

- henkilökunnan vaatetus
- myytävät tuotteet
- rakennukset / sisustus
- yrityslahjat / matkamuistot
- tarjoilut

Turismi ja kantokyky

- Tunnetuimmat kohteet liikaturismista puhuttaessa olivat ennen koronatilannetta Venetsia, Barcelona, Dubrovnik, pienet Thaimaan saaret, Indonesia – ja Reykjavik
- Suomessakin ensimmäisiä merkkejä liikaturismista on havaittu: Suomenlinna, Nuukio, Porvoo, Rovaniemi ja Lapin pienet kylät
- **Ennakoidaan mielummin kuin korjataan virheitä**
- Annetaan ääni paikallisille
- Kantokyky / asukas

Euroopan kulttuurikaupungeissa ihmiset marssivat kaduilla turismia vastaan – Suomessa liikaturismiin voidaan vielä valmistautua

Kansainvälisen matkustamisen määrä kasvaa räjähdysmäisesti. Ongelmaksi se muodostuu, kun turistikohdetta ei ole suunniteltu vastaanottamaan matkailijalaumoja. Liikaturismi on jo ongelma.

Matkailu 21.5.2018 klo 23.06

Yle 21.5.2018

Eläimet matkailun vetovoimatekijöinä Suomessa

- Hevoset, porot, koirat, rekikoirat, aasit, alpakat, strutsit jne
- Kotieläinpuistot
- Eläinten katselu ja kuvaaminen
- Perusajatus: eläimistä huolehditaan: ruokitaan, annetaan levätä, huolehditaan tiloista, käytetään lajille tyypilliseen toimintaan lajille tyypillisellä alueella
- Lue lisää: [Eläinten hyvinvointi matkailussa](#)

Esteettömyys

- Matkailu kuuluu kaikille
- UNWTO arvioi julkaisussaan “Tourism for all” (2016), että 27 % Euroopan väestöstä kuuluu esteettömän matkailun piiriin (VF)
- Visit Finland:
[Esteettömän matkailun kriteerit](#)

YHTEISKUNTAA TUKEVIA AKTIVITEETTEJA HOTELLEISSA

Scandic in Society -ohjelman mukaisesti jokainen hotellimme pyrkii vuosittain toteuttamaan vähintään kolme yhteiskuntaa tukevaa aktiviteettia.

Tässä muutamia esimerkkejä hotelliemme toteuttamista aktiviteeteista 2018-2019:

- ✓ joulupuukeräykset vähävaraisten perheiden hyväksi
- ✓ hyväntekeväisyyskeräykset
- ✓ yhteistyö oppilaitosten kanssa, mm. työharjoittelut ja työelämään tutustumiset ja yrityseshittelyt
- ✓ työssäoppimispaikkoja oppimisvaikeuksien kanssa kamppaileville ja työharjoittelupaikkoja vammaisjärjestön kautta
- ✓ hotelleista käytöstä poistettujen tavaroiden kuten kalusteiden, astioiden ja huomiointilahjojen lahjoittaminen hyväntekeväisyyteen
- ✓ vierailut ja lahjoitukset vanhainkoteihin
- ✓ yhteistyö vanhusten palvelutalon kanssa vanhusten virkistystoiminnan merkeissä; yhteiset laulu- ja päiväkahvit

<https://www.scandichotels.fi/aina-scandicissa/kestava-kehitys-ja-vastuullisuus/scandicin-vastuullisuustavoitteet>

Tietoa TUIsta

Yritystiedot	▼
Työpaikat	▼
Media	
Yksityisyys ja tietosuojat	▼

Kestävä matkailu

Ilmastokompensointi

Näin ilmastokompensoinne lomasi

TUI Care Foundation

Ympäristösertifioit hotellit

Lentäminen ja kestävä matkailu

Näin voit vaikuttaa

TUIn kestävä matkailun strategia

Lasten oikeudet

Työ eläinten suojelemiseksi

Sertifikaatit

Risteilyt

Näin vähennämme muovin käyttöä

[TUI.fi](#) / [Tietoa TUIsta](#) / [Kestävä matkailu](#) / [Lasten oikeudet](#)

Lasten oikeudet

Uskomme, että matkailulla on tärkeä asema lasten oikeuksien suojelussa. TUI on jäsenenä mukana riippumattomassa järjestössä nimeltä Child-Protection Code (www.thecode.org), joka seuraa ja tukee lasten oikeuksien suojelutoimiamme.

Vuonna 1997 TUI aloitti ainoana matkanjärjestäjänä yhteistyön ECPATin kanssa ja on sen jälkeen ollut mukana luomassa the Code -järjestöä, jonka toiminta perustuu YK:n ihmisoikeuksien julistukseen ja YK:n yleissopimukseen lapsen oikeuksista.

Koulutamme säännöllisesti työntekijöitämme kohteissa, jotta heillä olisi valmius tunnistaa tilanteita, joissa lapsi tarvitsee suojelua, ja raportoida tarvittaessa oikeille tahoille. Hotellien kanssa solmimmamme sopimukset sisältävät vaatimuksen, että hotellilla on oltava toimintaohjeet lasten suojelemiseksi ja hyväksikäytön ehkäisemiseksi hotellin toiminnan puitteissa.

Matkailijana sinäkin voit auttaa

Jos matkasi aikana epäilet, että lapsi on vaarassa joutua hyväksikäytetyksi, ilmoita siitä matkatoimikalle tai paikalliselle poliisille. Voit myös ilmoittaa epäilystäsi verkkosivulla www.reportchildsextourism.eu. Älä myöskään osta tuotteita tai palveluja lapsilta. Lapselta tuotteiden tai palvelujen ostaminen suosii lapsityövoiman käyttöä ja vähentää lasten mahdollisuuksia käydä koulua.

<https://www.tui.fi/tietoa-tuista/kestava-matkailu/lasten-oikeudet/>

Sosiokulttuurinen vastuullisuus

- Paikallisen kulttuuriperinnön suojeleminen ja vaaliminen, elinvoimaisuuteen vaikuttaminen. Matkailuelinkeino ei aiheuta toimillaan kulttuuriperinnön häviämistä.
- Paikallisen kulttuurin kunnioittaminen ja aitous kulttuurin hyödyntämisessä.
- Hyvinvointia ympäröivälle yhteisölle; osallistaminen ja vuorovaikutus paikallisten kanssa.
- Paikallisyhteisön kunnioittaminen ja arvostaminen, paikallisyhteisön integrointi.
- Paikallisen työvoiman palkkaaminen ja työntekijöiden oikeuksien huomioiminen.
- Paikallisten tuotteiden kuten matkamunistojen sekä paikallisten palveluiden suosiminen.
- Paikallisuuden ja suomalaisuuden näkyminen markkinoinnissa (totuudenmukaisesti).
- Paikallisten elementtien hyödyntäminen matkailutuotteissa.
- Matkailun hallinta ja rajojen luominen.
- Perinteisten elinkeinojen ja matkailun tarpeiden sovittaminen (esim. maankäyttö).
- Yhteistyön ja osallisuuden rakentaminen.
- Yhteisön sisäisiin rakenteisiin kohdistuvien matkailun vaikutuksien todentaminen.
- Viestintä ja asiakkaan näkökulma. Yritys viestii asiakkaille vastuullisuudesta ja pyrkii näin saamaan heidät toimimaan vastuullisemmin.
- Sidosryhmäyhteistyöhön ja yhteistyökumppanien valinta: yritys valitsee yhteistyökumppaneiksi samaa arvomaailmaa noudattavia toimijoita.
- Esteettömyys/tasavertaisuus/tasa-arvoisuus esim. henkilöstön/ asiakkaiden jne kohtaamisissa ja kohtelemisessa.

Muita keinoja kestävän matkailun kehittämiseen ja yrityskohtaisen suunnitelman kirjaamiseen:

	Mitä tehdään jo? Mikä on hyvin?	Tästä pitää kehittää?	Tee ensimmäiseksi tämä:	Muista:
Elinvoimainen vastuullisuus				
Sosiokulttuurinen vastuullisuus				
Totuudenmukainen vastuullisuus				

Sosio-kulttuurinen kestävyys

- Paikallisen kulttuuriperinnön suojeleminen ja vaaliminen, elinvoimaisuuteen vaikuttaminen. Matkailuelinkeino ei aiheuta toimillaan kulttuuriperinnön häviämistä.
- Paikallisen kulttuurin kunnioittaminen ja aitous kulttuurin hyödyntämisessä.
- Hyvinvointia ympäröivälle yhteisölle; osallistaminen ja vuorovaikutus paikallisten kanssa.
- Paikallisyhteisön kunnioittaminen ja arvostaminen, paikallisyhteisön integrointi.
- Paikallisen työvoiman palkkaaminen ja työntekijöiden oikeuksien huomioiminen.
- Lähiruuan suosiminen.
- Paikallisten tuotteiden kuten matkamunistojen sekä paikallisten palveluiden suosiminen.
- Paikallisuuden, paikalliskulttuurin ja / tai suomalaisuuden näkyminen markkinoinnissa (totuudenmukaisesti).
- Paikallisten elementtien hyödyntäminen matkailutuotteissa.
- Matkailun hallinta ja rajojen luominen.
- Perinteisten elinkeinojen ja matkailun tarpeiden sovittaminen (esim. maankäyttö).
- Yhteistyön ja osallisuuden rakentaminen.
- Yhteisön sisäisiin rakenteisiin kohdistuvien matkailun vaikutuksien todentaminen.
- Viestintä ja asiakkaan näkökulma. Yritys viestii asiakkaille vastuullisuudesta ja pyrkii näin saamaan heidät toimimaan vastuullisemmin.
- Sidosryhmäyhteistyöhön ja yhteistyökumppanien valinta: yritys valitsee yhteistyökumppaneiksi samaa arvomaailmaa noudattavia toimijoita.
- Tasavertaisuus/tasa-arvoisuus/esteettömyys esim. henkilöstön/ asiakkaiden jne kohtaamisissa ja kohtelemisessa (mukaanlukien erityiskohderyhmät kuten LGBTQ).

Vastuullisuus ja ruoka

- ruokavalion hiilijalanjälkeä kasvattavat etenkin naudanliha ja maitotuotteet, kuten juustot
- sianlihan ja siipikarjan lihan tuotantopäästöt ovat paljon pienemmät.
- yksinkertaisin resepti on pienentää maitotuotteiden ja lihan kulutusta sekä lisätä kasvisten ja kotimaisen kalan osuutta
- kyse on myös ravitsemussuositusten mukaisesta terveellisestä ruokavaliosta
- kasviperäisen ruoan tuotantokin aiheuttaa päästöjä

Suomen ympäristökeskuksen (Syke) kulutuksen ja tuotannon keskuksen johtaja, professori Jyri Seppälä, HS
20.10.2018

Ruoka

Tähän kootuista esimerkeistä voi nähdä, kuinka mitakin kulutustapaa käyttämällä syntyy ilmastopäästöjä 100 kilon verran.

10/10

Koonnut: Heli Saavalainen / HS, grafiikka: Petri Salmén / HS, Colourbox, lähteet: Syke, Tilastokeskus, Helen, Ilmastodieetti, Luke, Sitra

Heli Saavalainen HS

Julkaistu: 20.10. 2:00 , Päivitetty: 20.10. 6:10

Vastuullinen ruokamatkailuyritys

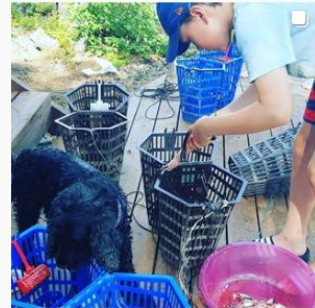
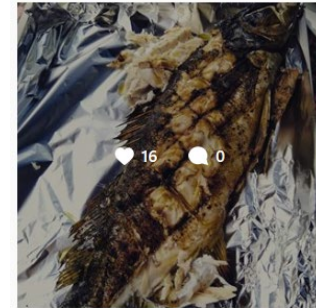
- Ostaa raaka-aineet paikalliselta tuottajalta
 - tukee paikallisia työpaikkoja ja
 - minimoi logistiikan päästöt
- Käyttää paikallisia raaka-aineita
- Kertoo paikallisruoasta
 - lisää näiden arvoa myös paikallisten silmissä.
- Minimoi hävikin
- Jos sitä kuitenkin tulee, hyödyntää ylijäämän esimerkiksi hävikkiannoksina
- Välttää kertakäyttökulttuuria
- Panostaa laadukkaisiin ja kestäviin astioihin

Kuva: Visit Finland / Elina Manninen

Lähiruoka ja paikalliset perinteet

- Matkailijoiden kohtaama
 - paikallisuuteen ja tarinoihin perustuva ravintolaruokailu
 - luonnonantimiin ja keräilyyn liittyvät ruokamatkailutuotteet
 - luonnossa ja kulttuuriympäristössä tapahtuva ruokailu
- Ruokamatkailuun liittyvät reitit ja tapahtumat
 - torit, kauppahallit, erikoismyymälät kuten juustolat, viinitilat sekä pienpanimot ja niiden ympärille rakennettu ohjelma.
 - ruokamatkailuun liittyvät tarinat, paikallisuus ja puhtaus.
- Parhaimmillaan ruokamatkailutuote on osallistamista ja tekemistä, josta matkailija oppii jotain uutta ja tekee matkailutuotteen elämykselliseksi.

Kuvat: @hungryforfinland instagram

Ruokahävikki

- Ruokahävikki on **roskiin päätynyttä ruokaa**, jonka synty olisi voitu välttää valmistamalla tai säilyttämällä ruoka toisin.
- Ruuan ja ruokaketjun osuus kaiken kulutuksemme **ympäristövaikutuksista on noin 40 %**, joten turhaan tuotettu ruoka kuormittaa talouden lisäksi ympäristöä.
- Yhdistyneiden kansakuntien, Euroopan unionin ja Suomen tavoitteena on **vähentää ruokahävikkiä 50 prosentilla vuoteen 2030 mennessä**.
- Suomalaisessa ruokaketjussa tuotetusta ruuasta **10-15 % eli noin 450 miljoonaa kiloa** menee hukkaan. Ruokaketjussa syntyy ruokahävikkiä seuraavasti:
 - ravintoloissa ja joukkoruokailussa **75-85 miljoonaa kiloa eli 20 %**
- Euroopan unionin alueella koko ruokaketjussa heitetään vuoden aikana noin 88 miljoona tonnia eli 20 % kaikesta tuotetusta ruuasta pois. Tämän hukatun ruuan arvo on noin **143 miljardia euroa**.
- Kolmannes maailman viljelyskelpoisesta maasta käytetään sellaisen ruuan tuotantoon, joka lopulta jää käyttämättä.

Hävikkiwiki

Ruokahävikin vaikutus

Maailmanlaajuisesti noin kolmannes tuotetusta ruuasta eli 1.3 miljardia tonnia heitetään vuosittain pois. Arvioiden mukaan tällä määrällä voitaisiin ruokkia jopa kaksi miljardia ihmistä.

Globaalisti tuotetusta ruuasta jää vuosittain käyttämättä:

- 30 % viljasta eli 763 miljardia pastapakkausta
- 20 % maitotuotteista ja munista eli 574 miljardia kananmunaa
- 35 % kalasta ja merenelävistä eli 3 miljardia Atlantin lohta
- 45 % hedelmistä ja vihanneksista eli 3,7 biljoonaa omenaa
- 20 % lihasta eli 75 miljoonaa lehmää
- 45 % juuri- ja mukulakasveista eli 1 miljardia pussillista perunaa
- 20 % öljy- ja palkokasveista eli sellainen määrä oliiveja, joka tarvitaan 11000:n olympiamittaiseen uima-altaaseen mahtuvan oliiviöljyn tuottamiseen

Työtä ruokahävikin vähentämiseksi:

ouluneden Hotellimme on sitoutunut ottamaan kaikissa toiminnoissa huomioon ympäristön hyvinvoinnin. Yksi tärkeä seikka Green Key -hotellina on tehdä työtä ruokahävikin pienentämiseksi. Voit auttaa meitä ottamalla lautasellesi vain sen, mitä jaksat syödä. Se on ekoteko. 😊 🍴
#ouluneden #breakbysokoshotels
#sokoshotels #oulu #nallikari #aamiainen
#greenkey #greenkeyfinland #ekoteko
#maailmanruokapäivä #kestävämatkailu

”Meil ku saa santsata, ni otaha se minkä jaksat syyä”

OSH Seurahuone Kotka

Teot vaikuttavat

”Muistutuslaput vähentävät lautasilta tulevaa biojätettä 20 prosenttia ja sama vaikutus on pienemmillä lautasilla.

Tarjottimien poistaminen vähensi lautasilta biojätteeseen päätyvää jätettä jo 30 prosenttia.

Lisäksi tavallista pienemmät lautaset ovat vähentäneet biojäteastian päätyvän jätteen määrää. Esimerkiksi useat hotellit ovat siirtyneet pieniin lautasiin, jotta ihmiset eivät ottaisi aamiaisbuffetissa liikaa ruokaa. ”

Oona Pietiläinen, Luonnovarakeskus, Yle 21.10.2018

<https://yle.fi/uutiset/3-10451231>

Tehdään yhdessä työtä ympäristön hyväksi!

Ympäristöystävällisenä hotellina teemme työtä ruokahävikin pienentämiseksi. Voit auttaa meitä ottamalla lautasellesi vain sen, mitä jaksat syödä.

Let's work together for the benefit of the environment

As an environmentally friendly hotel we work to reduce food waste. You can help us by taking on your plate just the amount of food you will eat.

Ruokahävikin torjuntaa

Kuva: Smakby

Ruokahävikki

”Muistutuslaput vähentävät lautasilta tulevaa biojätettä 20 prosenttia ja sama vaikutus on pienemmillä lautasilla.

Oona Pietiläinen, Luonnovarakeskus, Yle 21.10.2018

*Haluatko osallistua hotellin ympäristötyöhön?
Näillä pienillä valinnoillasi on suuri vaikutus.*

Aamiaisasiakkaan TOP 3 ympäristöteot:

1. Ota aamiaisbuffetista vain se, minkä syöt.
2. Suosi kasviksia, sekä lähi- ja luomuruokaa.
3. Voit käyttää samaa lautasta ja kuppia toisenkin kerran.

Kiitos!

Kuva: OSH Vaakuna, Pori

Näkökulmia ruokamatkailuun

- Lähiruoka
 - MMM:n määritelmä
 - Lähiruoka on oman maakunnan alueella tuotettua, kotimaista ja sen valmistaja ja tuotantotapa tunnetaan
- Paikallisuus
 - paikallisuudella tarkoitetaan lähialueen omien tuottajien ja alueelle ominaisia raaka-aineita ja tuotteita
- **Muista paikallisuuteen ja alkuperään liittyvät tarinat**
 - saariston, metsän, tunturin, vesistöjen näkyminen tarjottavassa ruoassa
 - vuodenaikojen ja juhlapyhien esille tuominen
 - teeman ja paikallisuuden huomioiminen kokonaisvaltaisesti ruokamatkailutuotteessa /yrityksessä (minibaarit, kahvilat yms.), myös tuotteiden pakkaaminen
 - henkilökunnan on pystyttävä vastaamaan asiakkaan kysymyksiin tuotteiden valmistuksesta ja raaka-aineiden tuotantotavoista

nordichotelforum • Seuraa

Tallinn, Estonia

nordichotelforum Have you ever tasted urban honey? Enjoy our fresh urban honey at the breakfast buffet, produced by our own lovely rooftop bees. Proud to be the first hotel in Tallinn to lead the way in urban beekeeping in the heart of Tallinn, in one of the top ten capital cities in the world with the cleanest air! #urbanhoney #urban #bees #honey #lovebees 🐝 #love #behappy #beehappy 🐝 #thanksforbeinghere #thanksforbeinghere #green #greenkey @greenkeyint #cleanair #greencity #greenkeyhotel #thinkgreen #sustainability #sustainableliving #sustainabletourism #sustainabletravel #responsiblebusiness @worldhotels_collection #worldhotels_collection @visittallinn @visitestonia

robertreed_ 🐝

santasalong.ee 👍👍👍 #instagood!!

116 katselukertaa

9. ELOKUUTA

Kirjaudu sisään, jos haluat tykätä tai kommentoida

kallichoron • Seuraa

Kallichoron

kallichoron Taste the best the Astypalean culinary tradition has to offer daily with your "Grandma's Breakfast"; handpicked fruits from our garden, local delicacies & many more. 😊

Discover more in your holidays.

Discover @kallichoron ! 🌿🌴☀️💙

•
•
#greeceis #kallichoron #travelauthentic
#travelingdiaries #greektravelblogger
#greekwayoflife #myislandlife #stampalia
#astypalaia #astypalea #besthotelintown
#bestbreakfast #grandmasbreakfast
#grandmasbasket #eathealthy
#eatgoodfeelgood #hotellife
#homemadewithlove #eatlikealocal
#travelexperience #perfect_greece
#boutiquehotel #olivemagazine #greattaste
#slowfood #greenkey #nutritioncoach

72 tykkäystä

9. ELOKUUTA

Kirjaudu sisään, jos haluat tykätä tai kommentoida

belgobaren • Seuraa

Belgobaren Stockholm

belgobaren Något varmt till lunch i detta höstrusk. Strömming eller fläskfilé #lunch #onsdag #strömming #fläskfilé #hurring #dagenslunch #belgobaren #freys #konferens #stockholm #city #greenkey

26 tykkäystä

26. SYYSKUUTA

Kirjaudu sisään, jos haluat tykätä tai kommentoida

Radisson Blu Hotellit Suomessa

13. syyskuu · 🌐

Ruokailutottumukset muuttuvat ja yksilölliset tarpeet syömisen osalta vahvistuvat. Samalla kiinnostus vastuullisesti tuotettua ruokaa kohtaan on kasvussa. Näihin kaikkiin tarpeisiin vastaa Radisson Blu Hotellien Brain Food.

Yhteistyössä Satokausikalenterin kanssa tarjoamme kauden parhaat kasvikset ja tuoreet ideat.

Varaa nyt syksyn parhaat kokoukset http://bit.ly/Brain_Food_kokous

Radisson Blu Hotel Espoo

29. syyskuu kello 14.00 · 🌐

Lihaton lokakuu alkaa 1.10.2018. Kuinka moni teistä aikoo osallistua tai vähentää lihansyöntiä?

Ravintola Rannasta löydät sekä lounaalta että illalliselta vegaanisia, maistuvia annoksia.

#Lihatonlokakuu #RadissonBluEspoo

Katso myöhemmin

Jaa

INFORMATION OM VÆRDIER
SINATUR STOREBÆLT

HD YouTube

Tee tämä jo tänään: profiilin luonti

- Profiilin luominen on jaoteltu 4 eri osa-alueeseen:
 - Kestävän matkailun vastuhenkilö
 - Yrityksen perustiedot
 - Yrityksen toimintaa tarkentavat tiedot
 - Yrityksen julkiset tiedot
- Toimenpiteitä kestävän matkailun eteen ei tarvitse olla tässä vaiheessa tehtynä
- Ei aikarajaa
- Saat työkalut käyttöösi

TERVETULOA SUSTAINABLE TRAVEL FINLAND -ONLINEALUSTALLE!
VASTUULLISEN MATKAILUN PUOLESTA

KIRJAUDU STF -ONLINEALUSTALLE

Jos hakemuksesi STF -ohjelmaan on hyväksytty, voit kirjautua onlinealustalle. Onlinealustalla todennetaan Sustainable Travel Finland -ohjelmalle asetetun kriteeristön täyttyminen mm. allekirjoitusten, linkkien ja liitetiedostojen avulla. Myös Sustainable Travel Finland -merkin hakeminen ja uusiminen tapahtuvat onlinealustalla.

SÄHKÖPOSTI SALASANA [Kirjaudu sisään](#)

HAE MUKAAN STF -OHJELMAAN

Sustainable Travel Finland -ohjelmaan haetaan mukaan luomalla kestävän matkailun profiili onlinealustalle.

[Luo STF -profiili](#)

Kiitos! Ja 3.11. jatkame – nähdään!

Going Green

Marketta Viljasaari

+358 45 600 9250

marketta@greenkey.fi

P.S. Muista tehdä STF-profiili!

TERVETULOA SUSTAINABLE TRAVEL
FINLAND -ONLINEALUSTALLE!

VASTUULLISEN MATKAILUN PUOLESTA

KIRJAUDU STF -ONLINEALUSTALLE

Jos hakemuksesi STF -ohjelmaan on hyväksytty, voit kirjautua onlinealustalle. Onlinealustalla todennetaan Sustainable Travel Finland -ohjelmalle asetetun kriteeristön täytyminen mm. allekirjoitusten, linkkien ja liitetiedostojen avulla. Myös Sustainable Travel Finland -merkin hakeminen ja uusiminen tapahtuvat onlinealustalla.

SÄHKÖPOSTI SALASANA

HAE MUKAAN STF -OHJELMAAN

Sustainable Travel Finland -ohjelmaan haetaan mukaan luomalla kestävän matkailun profiili onlinealustalle.